

Pregó de la 9ª trobada tintinaire de Catalunya

Ripoll, 20 d'octubre de 2013

Joan Manuel Soldevilla albertí

Ripollencs i visitants, tintinaires tots:

Avui celebrem la trobada tintinaire de Catalunya, i ho fem enguany a Ripoll, una magnífica vila, generosa i activa, que ens acull en aquesta jornada intensa on ens retrobem tots els tintinaires del país.

Arribem a Ripoll després d'un llarg i inoblidable viatge, ja que aquesta és la novena trobada que organitza l'associació *1001*, que aquest any convoca a tots els aficionats a Tintin del país amb l'ajut inestimable de l'Ajuntament de la ciutat. Edició rere edició, hem anat per tot el territori escampant la nostra passió per Tintín i l'obra d'Hergé, des de Martorell, Sabadell, Figueres o Mataró fins a Valls, Palma de Mallorca, Terrassa o el barri de Sant Andreu de Barcelona. Hem anat a les illes, per la plana, per la costa i per la gran ciutat, però mai havíem arribat a la muntanya, i això era greu, perquè poques coses hi ha més tintinaires que la muntanya. No és potser l'àlbum més intens de *Les aventures de Tintín* aquell que es desenvolupa a les muntanyes del Tibet? No són memorables les escenes muntanyenques que viu el nostre heroi per les serralades de Sildàvia quan busca el ceptre d'Ottokar o quan esta preparant el viatge a la lluna? No són les muntanyes que porten al Temple del Sol uns dels protagonistes més importants d'una de les aventures més memorables?

La muntanya que ens envolta és tintinaire, no és l'Himàlaia ni els Andes, però és la nostra muntanya i ara, quan és imminent l'aniversari de la nostra associació, que d'aquí a un mesos farà 10 anys, i l'aniversari de la primera traducció catalana de Tintín -que en breu ja en celebrarà cinquanta -, hem volgut arribar a Ripoll precisament l'any que la ciutat és Capital de la Cultura Catalana. És un honor per a tots nosaltres que des de d'aquesta capitalitat s'aculli i recolzi la nostra trobada, però al mateix temps volem contestar una pregunta que pot formular-se de manera natural: Tintín és Cultura Catalana? Només hi ha una resposta possible: i tant que sí!

Les aventures de Tintín van néixer a Bèlgica ja fa prop de noranta anys, que dit així sembla molt de temps, i ho van fer de la mà d'un dels grans belgues del segle XX, Georges Remi, universalment conegut com a Hergé. Des d'aquell llunyà 1929 va començar una doble aventura: per una banda la que protagonitzaven Tintín i Milú –i més endavant els Dupond i Dupont, la Castafiore, el gran Capità Haddock i Tornassol- que els duria per tot el món, per tots els continents i fins i tot més enllà de la Terra, i per l'altra, començava l'aventura dels llibres que, primer lentament i després a bon ritme, s'anaven escampant per les llars de França, Bèlgica, Suïssa i, una mica després, començaven a ser traduïts al flamenc, al portuguès, a l'anglès o al castellà. L'any 1964 va sortir publicada la primera traducció catalana de Tintín, obra de Joaquim Ventalló, i en poc més de set anys es va traduir tota la col·lecció. En l'actualitat, els àlbums de Tintín han estat traduïts a més d'un centenar de llengües i varietats dialectals, que si ho pensem bé és una xifra descomunal, sobre tot des del moment en què, si comencem a pensar llengües del món se'ns en acudiran vint, trenta, a molt estirar quaranta. Però estem parlant de cent!

A Catalunya, Tintín va arribar una mica tard, però amb una força abassegadora. Les raons van ser diverses; perquè el seu dibuix recordava l'estil d'alguns dels gran dibuixants d'abans de la guerra, perquè era una obra de l'àmbit francòfon que ens apropava a Europa, perquè era un instrument extraordinari per ajudar a preservar la nostra llengua en temps difícils, apropant el català a uns nens i nenes que no el podien llegir ni estudiar enlloc... per unes raons o per les altres, o per la suma de totes elles, el cert és que l'obra d'Hergé va arrelar amb fermesa a casa nostra. Molts, els que tenim ja una certa edat, vàrem llegir per primera vegada en català a través de les vinyetes que havia dibuixat Hergé i havia traduït en Joaquim Ventalló; aquesta va ser la nostra escola catalana, i no només lingüística, sinó també aquella que ens traspassava un seguit de valors com la solidaritat, la lluita per la justícia i la veritat i el compromís amb la dignitat de la condició humana.

Tintín va arribar de fora, però ens el vam fer nostre, i la seva influència en la societat catalana no es pot menystenir. No només no es pot explicar la història de la il·lustració, del còmic i de la narrativa juvenil a casa nostra dels darrers cinquanta anys sense valorar el fenomen Tintín, sinó que molts

dels mèrits de la nostra societat a ben segur que tenen la seva arrel en una lectura que ha esdevingut transgeneracional i que van llegir uns nens i unes nenes que van esdevenir pares i mares i que van ser capaços de traspassar-la als seus fills. O nets, que ja hi ha avis que apropen els tintins als fills dels seus fills.

Serem agosarats. No direm només que Tintín forma part de la cultura catalana, o que és català, sinó que anirem més enllà. Des de la Capital de la Cultura Catalana proclamem que la Cultura Catalana és tintinaire, que la nostra forma de pensar, sentir i veure i expressar el món està empeltada de la lectura de les vinyetes d'Hergé. Tintín va arribar al país de forma inexorable i ferma, i va començar a escampar-se amb la força d'un tsunami cultural que deu ser únic en la història del país. Tintín va arribar a un dels llocs més difícils d'entrar que hi havia als anys seixanta i setanta, les biblioteques, que eren llocs elitistes i exclusius en aquells temps, i després a totes les llibreries i llars del país. Es calcula que s'han venut prop de vuit milions de tintíns en català la qual cosa vol dir quelcom inequívoc: cada català té un Tintín. Ja sé que em direu que les estadístiques són això, xifres, i que alguns de nosaltres potser tenim tota la col·lecció, amb la qual cosa el repartiment un català-un Tintín queda descompensat. No ens fareu dubtar. Potser no tothom té un Tintín, però tothom, a l'escola, a l'institut, a les biblioteques públiques, a casa d'un amic o d'un parent, ha llegit un Tintín. I no l'ha deixat indiferent.

Tintín és un nouvingut que va arribar fa cinquanta anys i que ens l'hem fet nostre, tant nostre que avui el celebrem, compartim i gaudim precisament aquí, a Ripoll, a la Capital de la Cultura Catalana. I des d'aquesta capitalitat que té una de les viles emblemàtiques de Catalunya, bressol de la nostra identitat, proclamem amb orgull que Tintín és català i que la Cultura Catalana és la cultura més tintinaire de totes les que es fan i desfan.

Fruïu d'un dia ben tintinaire. Moltes gràcies!